

בז

טיפול רפואי באשה ע"י איש ולהיפך

הנני מאשר קבלת מכתבך מיום כ"ו סיון דנא בשאלתך דלהלן:
 אשה שבטנה כאבה לה מאד ולקחה תרופה ולא הועילה, והיה
 שם אדם שיודע לעשות עיסוי טוב, אם היה עושה עיסוי בבטנה
 היתה נרפאת ולא היתה אשה שם... האם היה מותר לאיש... וכן
 ההיפך האם מותר לאשה לעשות עיסוי לאיש... והאם יש חילוק
 בדבר אם האשה היא קרובתו של האיש כגון אחותו או אמו.

בראש וראשונה יש להניח בפשיטות, שאותה אשה לא היתה
 בחינת חולה שיש בו סכנה, שלגביו הכל דחוי, וספק פיקוח-נפש
 דוחה כל התורה כולה. ופשוט שאם היתה נשקפת לה סכנה היה
 צריך להריצה מיד לבית-חולים. ולכן הרי היא בחינת חולה שאין
 בו סכנה. ובמקרה כזה יש לאיש לבקר אצל רופא ואשה אצל
 רופאה והוא מדרכי הצניעות לבד, ולא מכח הדין, משום ד"אומן
 בעבדתיה טריד" (ע"ז כ:) ופירש"י לבו על מלאכתו ושוכח ההרהור,
 אבל כשלא מדובר ברופא, ודאי שיש חשש הרהור, והרהורי עבירה
 אסורים מן התורה (שם).

מעתה, אותה אשה שבטנה כאבה לה ודאי שיכולה היתה לקבל
 טיפול רפואי גם בידי רופא-איש ואין בכך חשש, אף שעדיף רופאה-
 אשה אם היתה מצויה במקום, אבל מה שכתבת "שאם אותו אדם
 היה עושה לה עיסוי בבטנה היתה נרפאת" זאת לא אדע מנין
 לך, וכי כל כאב-בטן נרפא ע"י עיסוי, ואיך נתיר לסתם אדם דבר
 זה שיש בו הרהורי עבירה ואין כל בטחון שיעזור לה.

ולגבי עיסוי עצמו, במדה והוא נעשה עפ"י הוראת רופא, נראה
 לי שאם המעסה הוא פיזיוטרפיסט מומחה למקצועו ובהשגחה
 רפואית, במוסד רפואי מכובד, ואין במקום אשה-מעסה והדבר

נחוץ, יש להתיר ככל טפול רפואי דאומן בעבדותיה טריד. אבל טפול שיגרתו של עיסוי הנחוץ לבריאותו של אדם, שלא באופן דחוף, צריך להעשות ע"י איש לאיש ואשה לאשה, וזה פשוט וברור.

כח־כט

על איסור העישון

אסור להציל עצמו בממון חבירו

הנני מאשר קבלת מכתבך מיום ז"ך אלול תשמ"ז, ומודה לך מאד על ברכותיך ואיחולייך, וברך אשיב כי המברך יתברך. איחרה תשובתי עד כה מפאת טרדות הצבור הרבות שהשתרגו עלו על צוארי, וגם עתה אשיבך בקצרה מאפס הפנאי.

א. לשאלתך על מ"ש שרב אחד בודד חלק בפומבי על מסקנתי לאסור העישון וכו', וחשבת כי הוא הגר"מ פיינשטיין זצ"ל, וצינת שהוא כתב להתיר העישון (אגרות משה חו"מ ב' ע"ו) מדין דשו ביה רבים ושומר פתאים ה', ולא הסברתי מדוע אין לסמוך על סברא זאת.

האמת אומר, שאני לא התכונתי לרב פיינשטיין זצ"ל, אלא לרב אחר יבדל"ח, שיצא מיד אחרי פרסום ספרי הנ"ל בהכרזות נחרצות שאין שום איסור בעישון וכו', ומפני הכבוד לא הזכרתי שמו, כי כך דרכי להמנע מהזכרת שמות אם אין בכך הכרח.

והנה חלק זה של "אגרות משה" אמ"א, והנני מסתמך בדברי על ציטוט דבריך בלבד, שהתיר העישון משום דשו ביה רבים ושומר פתאים ה'. ולענ"ד אין להסתמך כלל על סברא זאת, שלא נאמר בש"ס לסמוך על דשו ביה רבים, אלא בדבר שאין סכנתו נראית ומובנת בדרך הטבע, כגון ענין קטלנית שנזכר איסורה בש"ס (יבמות